

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΓΚΑΡΣΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

Υπό

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΟΥΤΣΟΥ

Ύψωτεριου Βοηθού του Μαιευτηρίου α' Αλεξάνδρα

Τὸ ἐγκάρσιον σχῆμα, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς μοντέρνας Μαιευτικῆς, παρουσιάζεται ὡς σοβαρὸν πρόβλημα τοκετοῦ. Κρίσις καὶ τεχνικὴ ἐπιδεξιότης ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς διαγνώσεως τοῦ ἀνωμάλου σχήματος μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ τοκετοῦ.

Ἡ προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀνωμάλου σχήματος, συνεκentrώθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν τεχνικὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ μετασχηματισμοῦ. Κατόπιν εἰς τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀνωτέρω χειρισμοῦ.

Ἡ καισαρικὴ τομὴ ἤρχισε νὰ ἐναλλάσσεται μὲ τὸν μετασχηματισμὸν εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. Ἡ βελτίωσις, τέλος, τῆς ἐγχειρητικῆς τεχνικῆς εἰς τὴν Μαιευτικὴν, ὁμοῦ μὲ τὰς προόδους τῆς ἀναισθησιολογίας, τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ἀντιβιοτικῶν καὶ τῶν μεταγγίσεων τοῦ αἵματος, ὠδήγησαν τοὺς συγχρόνους μαιευτῆρας σχεδὸν εἰς τὴν ἐκ συστήματος ἐφαρμογὴν τῆς καισαρικῆς τομῆς εἰς τὸ ἐγκάρσιον σχῆμα ὡς ἀγωγὴν ἐκλογῆς, καταργουμένων οὕτω μαιευτικῶν ἐπεμβάσεων μὲ πολλοὺς κινδύνους καὶ ἐπιπλοκάς.

Ἐν συσχετίσει πρὸς τὰ ἀνωτέρω, προέβημεν εἰς τὴν στατιστικὴν μελέτην τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος ἐπὶ συνόλου 421 περιπτώσεων.

Ἡμέτεραι περιπτώσεις. Εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν περιλαμβάνονται 421 περιπτώσεις ἐγκαρσίου σχήματος, προερχόμεναι ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καθηγητοῦ Ν. Λούρου «Δημοσίου Μαιευτηρίου Ἀθηνῶν» καὶ Μαιευτηρίου α' Αλεξάνδρα καὶ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα 1/1/1953 ἕως 31/12/60. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοκετῶν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀνῆλθεν εἰς 48.843, ἧτοι ἡ ἀναλογία

εἶναι 0,86%. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πολυδύμων κυήσεων, ἀνελθουσῶν εἰς 39, ὡς καὶ τῶν προώρων ἐμβρύων (βάρους κάτω τῶν 2.500 γραμμ.), ἀνελθόντων εἰς 66, ἡ συχνότης τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος κατέρχεται εἰς 0,64%.

Ἡ σχετικῶς ὑψηλὴ συχνότης ἧτις παρατηρεῖται παρ' ἡμῖν δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἡμετέρα κλινικὴ, ὡς ὀργανωμένον πλήρες ἐπιστημονικὸν κέντρον, συγκεντρώνει τὸ πλεῖστον τῶν ἀνωμάλων περιπτώσεων.

Ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων, 23,28% τῶν μητέρων ἦσαν πρωτοτόκοι. Ἡ συχνότης τῆς πρώιμου ρήξεως τῶν ὑμένων ἐπὶ τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος ἦτο 31,36%, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν τοκετῶν ἡ ἀνωτέρω συχνότης ἀνῆλθεν εἰς 9,4%.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν ἡμετέρων περιπτώσεων ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τῶν ἐμβρύων ἔδειξεν ὅτι ποσοστὸν 23,04% τῶν ἐμβρύων ἐζύγιζον 2.500-2.999 γραμμ., ποσοστὸν 51,31% μεταξὺ 3.000-3.999 γραμμ., ποσοστὸν 6,88% ἄνω τῶν 4.000 γραμμαρίων.

Ἡ συχνότης τῆς στηθικῆς προβολῆς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων μας ἀνῆλθεν εἰς 24,45%, τῆς δὲ ραχιακῆς εἰς 43,95%.

Αἰτιολογία. Ὡς τοὺς κυριωτέρους αἰτιολογικοὺς παράγοντας τῆς δημιουργίας τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος ἀνεύρομεν τὴν χαλάρωσιν τῶν κοιλιακῶν τοιχωμάτων λόγω πολυτοκίας (τριτοτόκοι καὶ ἄνω) εἰς ποσοστὸν 19,23% καὶ τὸν προδρομικὸν πλακούντα, ὁ ὁποῖος ἐπεβεβαιώθη διὰ μαλακῶν ἀκτίνων Röntgen ἡ κατὰ τὴν καισαρικὴν τομὴν, εἰς ποσοστὸν 18,76%. Τὴν ἐστενωμένην πύελον ὡς μόνον αἰτιολογικὸν παράγοντα ἀνεύρομεν εἰς ποσοστὸν 14,74%. Τὸ βάρος τοῦ ἐμβρύου ἄνω τῶν

4.000 γραμμ. εἰς ποσοστὸν 6,88%. Τὴν πολυδύμον κύησιν εἰς ποσοστὸν 9,28%. Εἰς 8,78% τῶν περιπτώσεων εἶχε προηγηθῆ καίσαρική τομή, ἐνῶ εἰς 1,90% προηγήθη ἐξαίρεσις ἰνομώματος. Δίκερων μήτραν ἀνεύρομεν εἰς δύο περιπτώσεις, ἦτοι εἰς ποσοστὸν 0,48%. Τέλος, εἰς ποσοστὸν 17,82% τῶν περιπτώσεων δὲν ἀνεύρομεν σαφῆ αἰτιολογικὸν παράγοντα.

Εἶδος τοκετοῦ. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων περιπτώσεων, αὐτόματος μετασχηματισμὸς τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος ἐγένετο εἰς 2 περιπτώσεις (0,48%). Αὐτόματος ἀνάπτυξις παρετηρήθη εἰς 3 περιπτώσεις πρόωρων ἐμβρύων. (Δύο διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Douglas καὶ ἡ τρίτη διὰ τοῦ μηχανισμοῦ Røederer.) Ἐξωτερικὸς μετασχηματισμὸς ἐγένετο εἰς 13 περιπτώσεις κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ τοκετοῦ (3,08%). Ἐσωτερικὸς μετασχηματισμὸς καὶ ἐξελκυσμὸς εἰς 57 ἐπιτόκους (13,53%). Ἀπασαι αἱ περιπτώσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ μετασχηματισμοῦ ἀφεώρων εἰς μητέρας πολυτόκους καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον πολυδύμους κύησεις. Μικτὸς μετασχηματισμὸς κατὰ Braxton-Hicks ἐγένετο εἰς μίαν μόνον περίπτωση. Καίσαρική τομή εἰς 324 ἐπιτόκους (76,96%). Ἐμβρυοτομία εἰς 19 περιπτώσεις παρημελημένου ἐγκαρσίου σχήματος (4,76%).

Ἐπιπλοκαί. Αἱ ἐπιπλοκαί αἱ ὁποῖαι παρετηρήθησαν κατὰ τὴν κύησιν καὶ τὸν τοκετὸν ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι: Προδρομικὸς πλακοῦς εἰς ποσοστὸν 18,76%. Πρόπτωσης ἐμβρυϊκῶν ἄκρων εἰς 5,46%. Πρόπτωσης ὀμφαλίου λώρου εἰς 3,08%. Ρῆξις μήτρας εἰς 0,48%. Λοχειόμητρα εἰς 3,56%.

Ἐμβρυϊκὴ καὶ νεογνικὴ θνησιμότης. Ἡ γενικὴ ἐμβρυϊκὴ καὶ νεογνικὴ θνησιμότης ἀνῆλθεν εἰς ποσοστὸν 14,25%. Αὕτη, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐμβεβρεγμένων καὶ τῶν θανόντων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τοκετοῦ ἐμβρύων, κατῆλθεν εἰς 13,06%. Αἱ ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀφοροῦν ἐμβρυα 1.000 γραμμ. καὶ ἄνω.

Ἀναλυτικῶς, οἱ θάνατοι τῶν ἐμβρύων ἐν σχέσει πρὸς τὸ εἶδος τοῦ τοκετοῦ ἔχουν ὡς ἐξῆς:

Τὰ δι' αὐτομάτου μετασχηματισμοῦ καὶ ἀναπτύξεως γεννηθέντα ἐμβρυα ἐξῆλθον ἅπαντα νεκρά.

Ἡ θνησιμότης τοῦ ἐξωτερικοῦ μετασχηματισμοῦ ἀνῆλθεν εἰς 7,6%. Τὴν μεγαλυτέραν ἐμβρυϊκὴν καὶ νεογνικὴν θνησιμότητα τοῦ ἐγκαρσίου σχήματος ἐπὶ τῶν περιπτώσεών μας παρουσιάζει ὁ ἐσωτερικὸς μετασχηματισμὸς καὶ ἐξελκυσμὸς, ἦτοι εἰς ποσοστὸν 21%. Αὕτη, συγκρινομένη μετὰ τὴν τοιαύτην τῆς ξένης βιβλιογραφίας, εἶναι σχετικῶς μικρά. Τοῦτο ἐρμηνεύεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ περιπτώσεις μας ἀφεώρων εἰς πολυτόκους μετὰ σχετικῶς μικρὸν ἐμβρυον, τελείαν διαστολὴν τοῦ τραχηλικοῦ στομίου καὶ ἐπὶ ἀρρήκτου θυλακίου. Παρὰλλήλως δέον νὰ τονισθῆ ἡ ἀξία τοῦ χειρισμοῦ τοῦ Kristeller κατὰ τὸν ἐξελκυσμὸν τοῦ ἐμβρύου. Ἰδιαιτέρως σπουδαιοτάτη τυγχάνει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνωτέρω χειρισμοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξόδου τῆς κεφαλῆς, ὅστις ἐν συνδυασμῶ μετὰ τοῦ χειρισμοῦ τοῦ Bracht ἢ τοῦ Veit-Smellie ἀναγκάζει τὴν κεφαλὴν νὰ ἐμπεδωθῆ καὶ τελικῶς νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς σχισμῆς τοῦ αἰδοίου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, δι' οὗ ἐξάγεται ἡ κεφαλὴ κυρίως διὰ πιέσεως ἐκ τῶν ἄνω καὶ οὐχὶ δι' ἔλξεως ἐκ τῶν κάτω, ἀποφεύγεται ἡ ρῆξις τῶν μηνίγγων (N. Λοῦρος).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν καισαρικὴν τομήν, ἡ ἐμβρυϊκὴ καὶ νεογνικὴ θνησιμότης ἀνῆλθεν εἰς 4,9%.

Καταδεικνύεται ὅθεν ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὸν τοκετὸν διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ ἡ θνησιμότης τῶν ἐμβρύων τόσοσιν εἰς τὰς στατιστικὰς μας ὅσον καὶ εἰς ἄλλας εἶναι δίχως λόγον ὑψηλῆ, ἡ αὕτη θνησιμότης διὰ βρέφη ἐξαγόμενα διὰ καισαρικῆς τομῆς εἶναι σχετικῶς πολὺ χαμηλῆ.

Μητρικὴ θνησιμότης. Ἐπὶ τῶν 421 περιπτώσεών μας, οὐδεὶς μητρικὸς θάνατος ἐσημειώθη τόσοσιν κατὰ τὸν τοκετὸν ὅσον καὶ κατὰ τὴν λοχείαν.